

SKARŻYSKO-KAMIENNA MARZEC 2011

1. Profil Powiatu

Powiat skarżyski powstał po reformie administracyjnej w 1998r., jest położony w północnej części województwa świętokrzyskiego na obrzeżach Gór Świętokrzyskich w dolinie rzeki Kamiennej i jej dopływów, w granicach rezerwatów przyrody oraz parków krajobrazowych. Zajmuje powierzchnię 395 km² i obejmuje 5 gmin: 1 gminę miejską Skarżysko-Kamienna, 1 gminę miejsko-wiejską Suchedniów oraz 3 gminy wiejskie: Łączna, Bliżyn, Skarżysko-Kościelne. Pod względem powierzchni jest obok Kielc najmniejszym powiatem w województwie świętokrzyskim. Graniczy z powiatami: od północy z powiatem szydłowieckim (woj. mazowieckie), od południa z powiatem kieleckim, od zachodu, z powiatem koneckim, od wschodu z powiatem starachowickim. Większość terytorium powiatu zajmują lasy - 57,3%

Powiat skarżyski zamieszkuje łącznie 78.400 osób co stanowi 6,2% ludności województwa świętokrzyskiego.

Tabela 1. Podstawowe dane dotyczące ludności powiatu skarżyskiego w 2009r. Stan na dzień 31.12.2009.

	Liczba ludności ogółem	Mężczyźni	Kobiety	W miastach w % ogółu ludności	Osoby na 1 km ²	Kobiety na 100 mężczyzn (współczynnik feminizacji)
Powiat skarżyski	78 400	37 638	40 762	72,2	198	108

Źródło: Dane statystyczne GUS, Stan i ruch naturalny ludności w województwie świętokrzyskim w 2009, Informacja Sygnalna Urzędu Statystycznego w Kielcach, 31.05.2010

Z powyższej tabeli wynika, że w powiecie populacja kobiet jest wyższa niż mężczyzn (to nadwyżka jest wyraźna wśród osób w wieku 55 lat i więcej). Powiat Skarżyski należy do najwyższej zurbanizowanych w skali województwa – na koniec 2009r. ludność miejska stanowiła 72,2% jego mieszkańców.

Powiat skarżyski, w którym na 1 km² powierzchni przypada 198 osób, jest jednym obok ostrowieckiego (186 os/km²) oraz starachowickiego (178 os/km²) powiatem ziemskim o największej gęstości zaludnienia w województwie (na 1 km² powierzchni ogólnej województwa świętokrzyskiego na koniec 2009r. przypadało 109 osób).

Biorąc pod uwagę strukturę wiekową mieszkańców powiatu jest ona odzwierciedleniem tendencji, jakie występują w skali całego województwa, a świadczących o stopniowym demograficznym starzeniu się społeczeństwa. Osoby w wieku poprodukcyjnym – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej stanowią 18,95% mieszkańców powiatu. Osoby w wieku produkcyjnym (kobiety w wieku 18-59 lat; mężczyźni w wieku 18-64 lata) stanowią 64,1% mieszkańców naszego powiatu. Niestety relacje pomiędzy tymi trzema grupami wieku: przedprodukcyjną, produkcyjną i poprodukcyjną są coraz mniej korzystne. Współczynnik obciążenia demograficznego, który obrazuje ile osób w wieku nieprodukcyjnym (przed-i poprodukcyjnym) przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym, wyniósł w województwie 57, w powiecie skarżyskim 56. Jest on jednak niższy niż w ościennych powiatach: starachowickim gdzie wynosi 60 oraz koneckim - 59.

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

Tabela 2. Ruch naturalny ludności w powiecie skarżyskim w 2009r. Stan na koniec 31.12.2009.

	Małżeństwa	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
	w liczbach bezwzględnych			
Powiat skarżyski	556	702	872	-170 (na 1000 mieszkańców wskaźnik -2,2)
Gminy miejskie: Skarżysko-Kamienna	353	386	510	-124(na 1000 mieszkańców wskaźnik -2,6)
Gminy miejsko-wiejskie: Suchedniów	58	86	136	-50 (na 1000 mieszkańców wskaźnik -4,7)
w tym miasto	48	74	117	-43 (na 1000 mieszkańców wskaźnik – 4,9)
Gminy wiejskie: Łączna	53	57	47	10 (na 1000 mieszkańców wskaźnik 1,9)
Bliżyn	54	105	98	7 (na 1000 mieszkańców wskaźnik 0,8)
Skarżysko-Kościelne	38	68	81	-13(na 1000 mieszkańców wskaźnik -2,1)

Źródło: Dane statystyczne GUS, Stan i ruch naturalny ludności w województwie świętokrzyskim w 2009, Informacja Sygnalna Urzędu Statystycznego w Kielcach, 31.05.2010

Powiat skarżyski od lat notuje ujemny przyrost naturalny – na przestrzeni ostatnich dziewięciu lat współczynnik przyrostu naturalnego zmniejszył się z minus 1,2 ‰ do minus 2,2‰. Pod tym względem widać jednak wyraźnie zróżnicowanie w poszczególnych gminach: w Suchedniowie współczynnik przyrostu naturalnego jest najniższy i wynosi - 4,7‰ , podczas gdy w gminach Łączna i Bliżyn ma wartość dodatnią.

Według danych GUS powiat skarżyski wyludnia się w dużej mierze za sprawą migracji ludności. W 2009r. teren naszego powiatu opuściło ogółem 911 osób, zaś napłynęły 674 osoby. Saldo migracji wyniosło więc -274 osoby, ale było niższe niż w sąsiednim powiecie starachowickim (-293 osoby).

Wpływ depresji urodzeniowej z lat 90-tych i fali zagranicznych emigracji po 2004r., utrzymujący się od wielu lat ujemny przyrost naturalny, doprowadzą w dłuższej perspektywie czasowej do spadku liczby mieszkańców naszego powiatu.

2. UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE POWIATU

Przemiany ustrojowe gospodarcze ostatniej dekady lat 90-tych miały istotne znaczenie dla potencjału gospodarczego regionu. Występujące na terenie powiatu skarżyskiego bogactwa naturalne – rudy żelaza i metali kolorowych, złoża kwarcytu sprawiły, że od wieków na terenach tych powstawały kopalnie, huty, odlewnie, kuźnie, tworząc za czasów Stanisława Staszica Staropolski Okręg Przemysłowy. W okresie międzywojennym

obszar ten został zaliczony do Centralnego Okręgu Przemysłowego. Tak, więc historia tych terenów wiąże się nierozdzielnie z rozwojem przemysłu.

Po II wojnie światowej na obszarze powiatu prężnie rozwijał się przemysł zbrojeniowy, obuwniczy, ale też budowlany, spożywczy i chemiczny. Jeszcze w latach 80-tych ubiegłego stulecia wybudowano olbrzymią stację rozrządową na węźle PKP.

Lata 90-te XX wieku, które przyniosły całkowite przeobrażenia gospodarki w powiecie, spowodowały, że wiele firm nie potrafiło sprostać nowej wolnorynkowej gospodarce. Największe zakłady pracy zredukowały zatrudnienie, a tysiące ludzi straciło miejsca pracy. Według stanu na koniec 2008r. sektor usługowy koncentrował w powiecie skarżyskim ponad 55% osób pracujących, przemysłowy i budowlany 39%, zaś rolnictwo zaledwie 6%.

Na koniec grudnia 2009r. w rejestrze REGON¹ województwa świętokrzyskiego zarejestrowanych było 105,7 tys. podmiotów (w tym 84,3 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą). Najwięcej, bo 26,5% podmiotów zlokalizowanych było w Kielcach (28 tys.), 12,5% w powiecie kieleckim (13,2 tys.), 10,3% - w ostrowieckim (10,8 tys.), 7,1% - w skarżyskim (7,5 tys.) i 6,7% - w starachowickim (7,1 tys.). Daje to nam czwartą lokatę w województwie pod względem ilości podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Tabela 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w województwie świętokrzyskim w okresie 2006-czerwiec 2010.

	Województwo świętokrzyskie	Powiat skarżyski
	w tys.	w tys.
2006	106,3	7,7
2007	106,9	7,8
2008	108,4	7,8
2009	105,7	7,5
Czerwiec 2010	107,1	7,7

Źródło: Dane statystyczne GUS, Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w województwie świętokrzyskim. Stan na koniec 2009, Informacja Sygnalna Urzędu Statystycznego w Kielcach, 16.02.2010,; Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego, Urząd Statystyczny w Kielcach, 28.07.2010

Zdecydowaną większość podmiotów stanowią w województwie jednostki sektora prywatnego, w którym skupione było 96,9% ich ogólnej liczby. W powiecie skarżyskim stanowią one około 95%. Najczęściej podmioty należące do sektora prywatnego deklarowały prowadzenie działalności w obrębie handlu i naprawy, przetwórstwa przemysłowego, budownictwa, obsługi nieruchomości oraz transportu, gospodarki magazynowej i łączności. Podmioty sektora publicznego w 2009r. stanowiły w naszym powiecie 5%, należały one głównie do sekcji edukacja, obsługa nieruchomości i firm, administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

¹ REGON – krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej. Nie obejmuje jednostek lokalnych oraz indywidualnych gospodarstw rolnych, a ich aktualność pozostaje ściśle związana ze zmianami zgłaszanymi przez same podmioty.

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

Kobiety przedsiębiorcy stanowią w skali województwa 34,6%, a najczęściej spotykane były w powiecie skarżyskim (stanowiły 37,4 % osób prowadzących własną działalność gospodarczą). Dla porównania w mieście Kielce panie stanowiły 36,2% ogółu przedsiębiorców. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w wieku do 35 lat stanowiły w naszym powiecie 25,3% (w województwie 27,9%, największy odsetek stanowiły natomiast w powiecie kazimierskim 33,5%).

Tabela 4. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w powiecie skarżyskim według wybranych sekcji w 2009r. Stan na 31.12.2009.

	ogółem	W tym						
		przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel; naprawa pojazdów samochodowych	transport i gospodarka magazynowa	zakwaterowanie i gastronomia	działalność finansowa i ubezpieczeniowa	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Skarżysko-Kamienna	4381	402	440	1817	331	108	197	323
Suchedniów	792	102	92	343	40	26	32	56
w tym miasto	682	84	76	298	29	24	28	50
Blizyn	453	91	53	175	33	14	21	16
Łączna	236	34	38	95	18	6	5	7
Skarżysko Kościelne	274	31	45	130	21	6	6	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba pracujących (według faktycznego miejsca pracy, bez rolników indywidualnych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób) na koniec 2009r. w województwie świętokrzyskim wynosiła 227,9 tys.², zaś w powiecie skarżyskim odsetek pracujących wynosił 19% ogólnej liczby mieszkańców powiatu. Odsetek kobiet w ogólnej liczbie pracujących w powiecie wyniósł 48,6% (najwięcej w edukacji i ochronie zdrowia), natomiast pracujący w sektorze publicznym stanowili 52,7%.

Atutem powiatu skarżyskiego jest niewątpliwie jego położenie na przecięciu ważnych szlaków komunikacyjnych, obserwujemy także zwiększenie udziału sektora prywatnego w gospodarce i dobre zasoby siły roboczej.

Jednym z największych zagrożeń i czynników mogących ograniczać rozwój powiatu jest niestety od lat najwyższa w województwie stopa bezrobocia. W samym tylko mieście

Skarżysku-Kamiennej zarejestrowanych jako bezrobotne było na koniec 2010r. prawie 4 tys. osób. Brak pracy wiąże się nierozdzielnie z niskim poziomem życia mieszkańców powiatu,

² Dane statystyczne GUS, *Świętokrzyskie w liczbach*, Urząd Statystyczny Kielce 2010

ubożeniem, a niejednokrotnie z wykluczeniem społecznym. Obserwujemy utrwalającą się niekorzystną strukturę bezrobotnych, w której dominują osoby o niskich kwalifikacjach, bez doświadczenia zawodowego lub z bardzo krótkim doświadczeniem zawodowym, długotrwale bezrobotne.

Pomimo napływu kapitału inwestycyjnego z zewnątrz (w gospodarce komunalnej – kapitał niemiecki, w handlu – francuski, niemiecki, brytyjski i portugalski, w branży dystrybucji paliw brytyjski i norweski oraz w przemyśle amerykański i izraelski), nie jest on w stanie wygenerować nowych miejsc pracy w ilości pozwalającej na wyraźną redukcję bezrobocia.

W celu podniesienia inwestycyjnej atrakcyjności miasta została utworzona a następnie poszerzona Podstrefa Starachowickiej Strefy Gospodarczej w Skarżysku-Kamiennej. W 2002r. została utworzona Skarżyska Strefa Gospodarcza Sp. z o .o. oferująca tereny i hale i zapewniająca przyszłym inwestorom w zamian za stworzenie nowych miejsc pracy preferencyjne warunki i ulgi podatkowe.

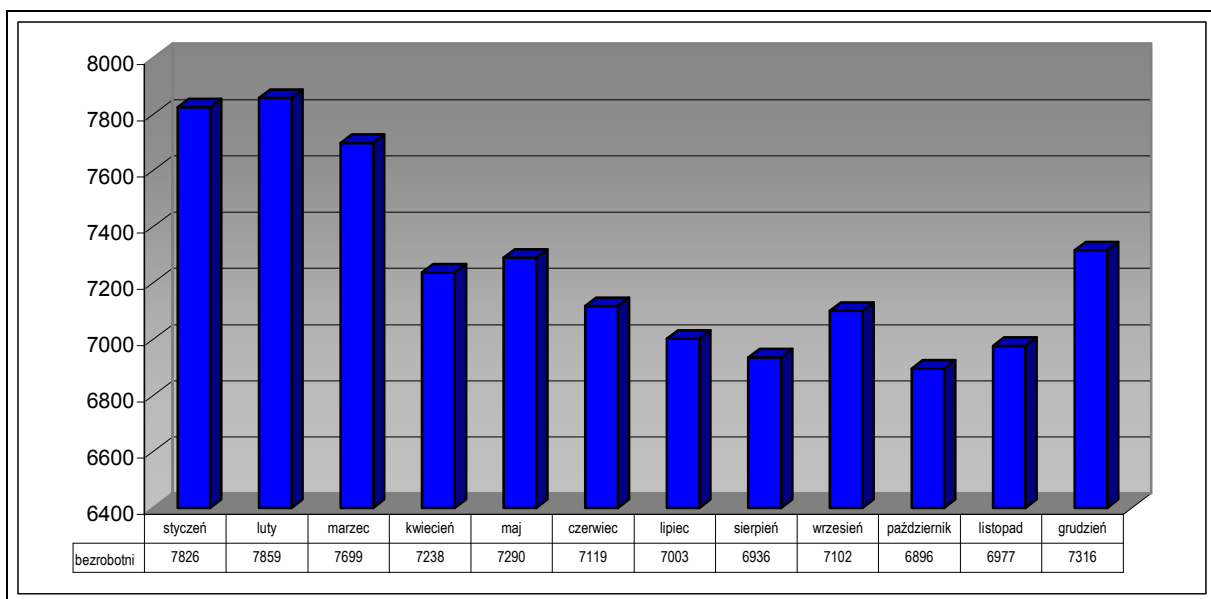
Jednymi z głównym zidentyfikowanych barier w rozwoju gospodarki w powiecie pozostają problemy z pozyskiwaniem inwestorów zewnętrznych, niewykorzystany potencjał turystyczny, którym towarzyszy niska aktywność mieszkańców i migracja wykształconej młodzieży.

Szansą rozwoju miasta i powiatu staje się więc promocja i wspieranie przedsiębiorczości wśród mieszkańców powiatu.

2. Stan i struktura bezrobocia w powiecie skarżyskim

2.1.Liczba bezrobotnych w powiecie i jego poszczególnych gminach. Dynamika bezrobocia.

Wykres 1. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiecie skarżyskim w poszczególnych miesiącach 2010r.

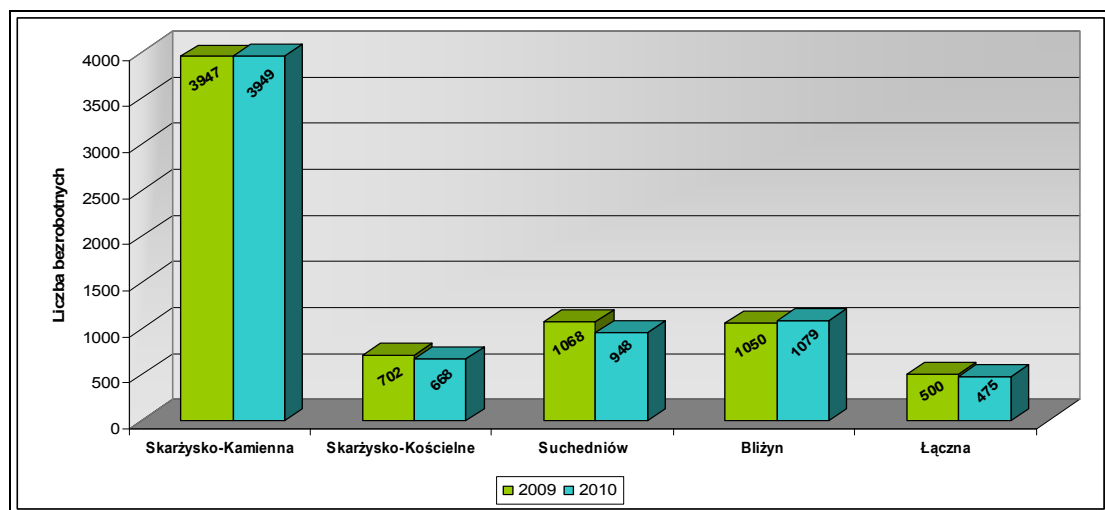
Źródło: Dane statystyczne PUP – Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

W I kwartale 2010 roku nadal utrzymywał się wysoki poziom bezrobocia, zaś jego spadek następujący w kolejnym kwartale wynika z podjęcia zatrudnienia przez wiele osób w ramach prac sezonowych. W trzecim kwartale najmniejszy poziom zarejestrowanych osób bezrobotnych odnotowano w miesiącu sierpniu. We wrześniu nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 166 osób, za to w kolejnym miesiącu – październiku odnotowano spadek o 206 osób. W dwóch ostatnich miesiącach 2010r. – listopadzie i grudniu wzrastała liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych, co wiązać bezpośrednio należy z przerwą w pracach sezonowych, zwłaszcza w branży budowlanej, spowodowaną niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi oraz wygaśnięciem umów z wielu aktywnych form.

W województwie świętokrzyskim utrzymuje się znaczne zróżnicowanie przestrzenne bezrobocia. Od lat północ województwa pod tym względem ma najwyższe wskaźniki; zwłaszcza powiat skarżyski, konecki i ostrowiecki. W 2010 roku w powiecie skarżyskim odnotowano stopę bezrobocia na poziomie 24,9%, w powiecie koneckim 20,5%, ostrowieckim 19,4%. Najniższą stopę bezrobocia w 2010r. odnotowano w powiatach pińczowskim – 8,6%, buskim – 9,2% oraz mieście Kielce 10,6%.

Wykres 2. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych według gmin powiatu skarżyskiego w latach 2009-2010.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn Informacyjny

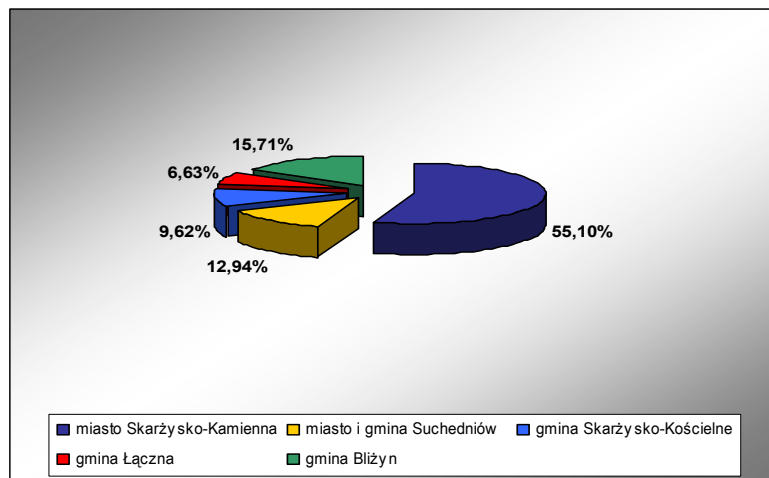
W pierwszej połowie 2010r. zaobserwowano, że w samym mieście Skarżysku-Kamiennej sytuacja ustabilizowała się, nadal bez pracy było blisko 4.000 mieszkańców miasta, ale nie wystąpił gwałtowny wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Na koniec 2010r. w ewidencji urzędu zarejestrowanych jako bezrobotne pozostawały 3949 osoby z terenu miasta Skarżysko-Kamienna i było ich o zaledwie 2 więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Gmina Skarżysko-Kościelne odnotowała spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2010r. o 34 osoby w porównaniu do końca 2009r.

W gminie Suchedniów odnotowano na koniec 2010r. spadek liczby zarejestrowanych osób o 120 w porównaniu z grudniem 2009r, spadek zanotowano także w 2010r. w gminie Łączna o 25 osób w porównaniu do ubiegłego roku.

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

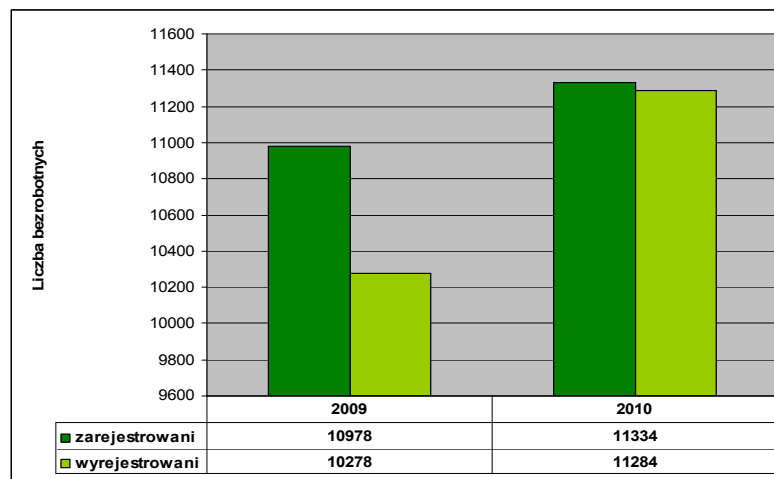
Wykres 3. Procentowy udział osób bezrobotnych w poszczególnych gminach w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiecie w 2010r. Stan na 31.12.2010.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

Jedyną gminą w powiecie skarżyskim, która w analizowanym okresie odnotowała przyrost liczby bezrobotnych był Bliżyn, tam liczba zarejestrowanych wzrosła o 11 osób w porównaniu do roku poprzedniego.

Wykres 4. Ruch bezrobotnych w powiecie skarżyskim w latach 2009-2010.

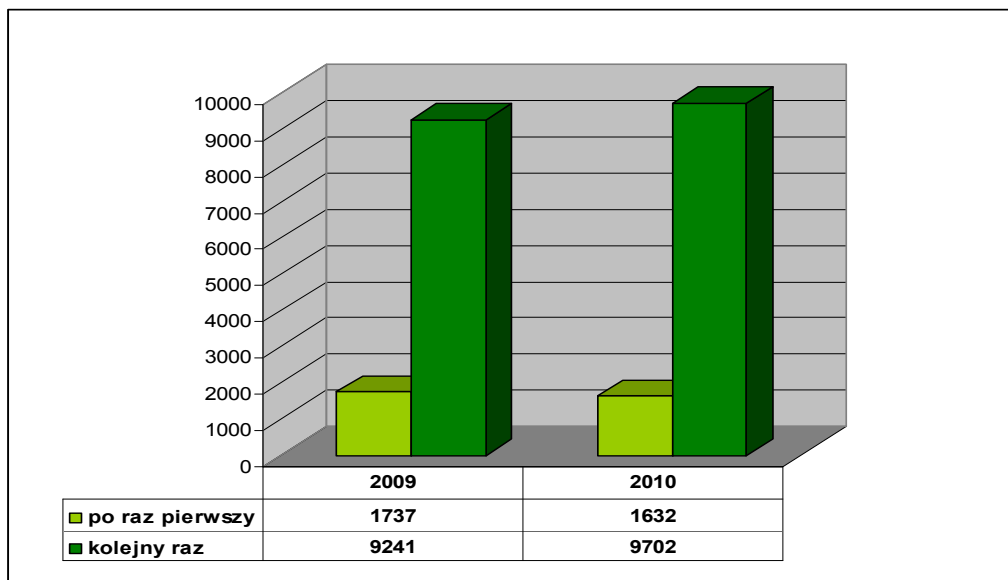
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn Informacyjny PUP

W 2010r. zarejestrowało się w ewidencji urzędu 11 334 osoby, o 356 więcej niż w 2009r., wyrejestrowało zaś 11.284 czyli o 1006 osób mniej niż w 2009r. Zaobserwować również można, że w 2010r. różnica między poziomem rejestracji i wyrejestrowań była niższa niż w poprzednim roku – różnica ta w 2010 r. wyniosła 50 osób, zaś w 2009r. wyniosła 700 osób.

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

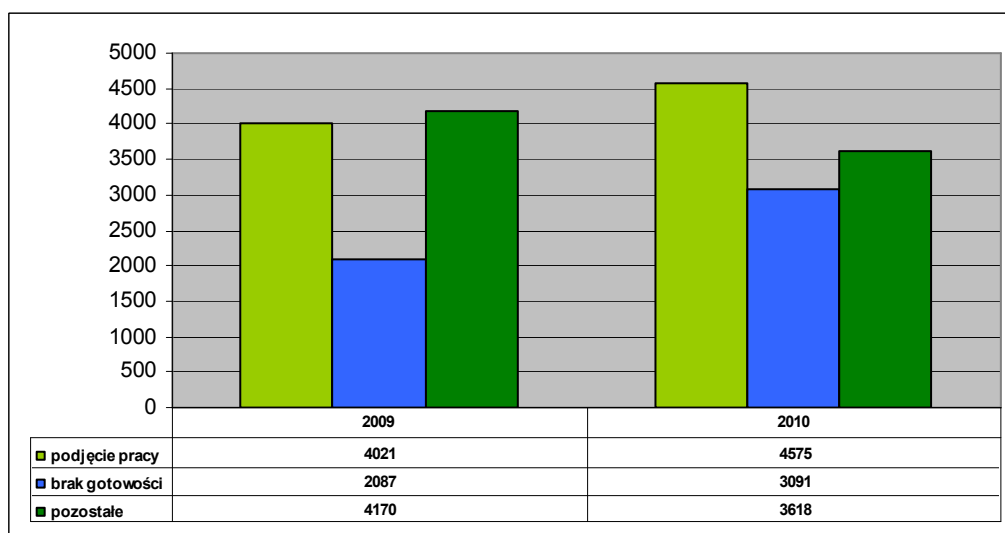
Wykres 4. Rejestrujący się w PUP w latach 2009 – 2010.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

Spośród osób rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Skarżysku-Kamiennej w analizowanym okresie zdecydowaną większość stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny. Na koniec 2010r. po raz pierwszy zarejestrowały się w urzędzie pracy 1632 osoby i było to o 105 mniej niż w roku ubiegłym. W 2010r. powiat skarżyski był w województwie świętokrzyskim miejscem, w którym zanotowano największy udział bezrobotnych powracających do rejestru – stanowili oni 85,6%. Rok wcześniej wskaźnik ten wyniósł 84,18%.

Wykres 5. Wyrejestrowania z ewidencji PUP w latach 2009-2010 .

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

Do końca czerwca 2010r. wyrejestrowano 5640 osób, w tym z tytułu podjęcia pracy – 2176, z braku gotowości do podjęcia pracy – 1439, z pozostałych przyczyn – 2025. W 2010r. wyrejestrowano łącznie 11 384 osoby w tym z tytułu podjęcia pracy – 4575, z braku gotowości do podjęcia pracy – 3091, z pozostałych przyczyn – 3618.

W 2010r. odnotowujemy wzrost liczby osób, które wyrejestrowały się z tytułu podjęcia pracy- było ich o 554 osób więcej niż w 2009r. Niestety w 2010r. wzrosła również liczba osób, które utraciły status bezrobotnego z tytułu braku gotowości do podjęcia pracy w porównaniu do 2009r. o 1004 osoby.

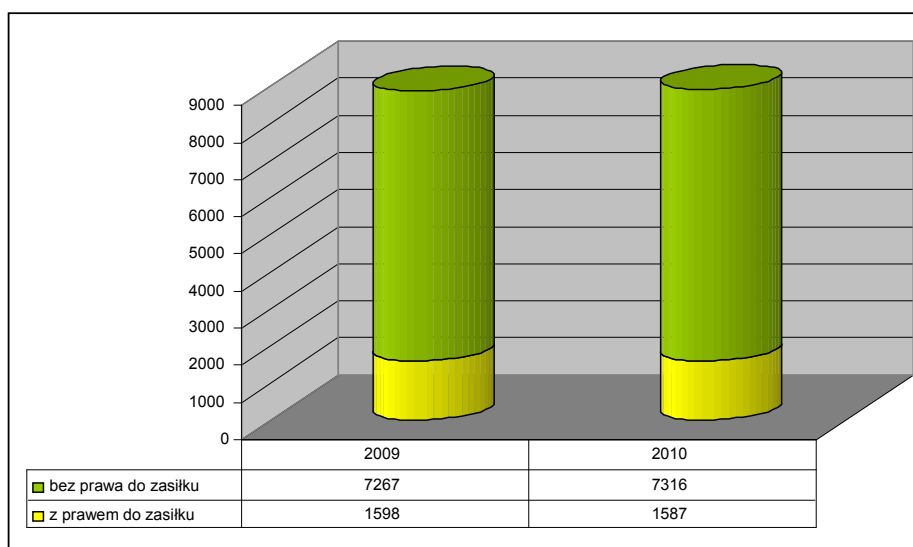
W roku 2009 z ewidencji PUP wyrejestrowano łącznie 4021 osób z tytułu podjęcia pracy, w tym niesubsydiowanej 2942 osoby. W omawianym roku, mimo, że poziom wyrejestrowań z tytułu podjęcia pracy zachował się w zasadzie na ubiegłorocznym poziomie, to jego struktura stała się bardziej niekorzystna: zwiększyła się wyraźnie liczba osób podejmujących prace subsydiowaną przez urząd (różnica o 425 osób). Osoby te podejmowały zatrudnienie przede wszystkim w ramach robót publicznych (399 osób) oraz podjęcia działalności gospodarczej (329 osób). W grupie osób podejmujących pracę 2009r. dominowały osoby poprzednio pracujące.

W 2010r. z ewidencji urzędu wyłączono z tytułu podjęcia pracy 4 575 osób, w tym niesubsydiowanej 3277 (36 osób podjęło pracę sezonową). Wśród osób podejmujących pracę subsydiowaną przez urząd najwięcej osób podjęło zatrudnienie w ramach robót publicznych – 415, z tytułu podjęcia działalności gospodarczej 383 osoby oraz refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego 348. Na koniec 2010r. wskaźnik płynności rynku pracy³ w powiecie wyniósł 40,4.

2.2. Struktura bezrobotnych w powiecie skarżyskim

- Bezrobotni z prawem do zasiłku

Wykres 6. Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych w okresie 2009- 2010.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

³ **Wskaźnik płynności rynku pracy** – jest to stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

W 2009r. odsetek zarejestrowanych osób bezrobotnych z prawem do zasiłku wynosił 22%. Dla porównania w 2009r. w województwie świętokrzyskim odsetek ten wyniósł 18,4% ogółu bezrobotnych, a w skali kraju 20,1%. W pierwszym półroczu 2010r. odsetek osób bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku wniósł 22%, zaś na koniec roku ukształtował się na poziomie 18,62%.

Tabela 5. Odsetek zarejestrowanych osób bezrobotnych z prawem do zasiłku według gmin powiatu skarżyskiego w latach 2009-2010.

	Rok 2009	Rok 2010	Różnica	Wzrost/spadek
	Odsetek osób z prawem do zasiłku %	Odsetek osób z prawem do zasiłku %		
Skarżysko-Kamienna	21,99	22,28	0,29	↑
Skarżysko-Kościelne	23,65	20,60	-3,05	↓
Suchedniów	22,28	22,49	-0,21	↑
Bliżyn	20,79	18,62	2,17	↓
Łączna	21,60	24,12	-2,52	↑

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

- Bezrobotni według poziomu wykształcenia

Tabela 6. Bezrobotni według poziomu wykształcenia w powiecie skarżyskim w latach 2009-2010.

Poziom wykształcenia	Rok 2009		Rok 2010		Różnica	Wzrost↑/spadek↓
	Liczba	Udział % w stosunku do ogółu	Liczba	Udział % w stosunku do ogółu		
wyższe	730	10,05	812	11,10	(+82) +1,05	↑
policealne i średnie zawodowe	2034	27,99	1974	26,98	(-60) -1,01	↓
średnie ogólnokształcące	741	10,20	755	10,32	(+14) +0,12	↑
zasadnicze zawodowe	2271	31,25	2290	31,30	(-19) -0,05	↓
gimnazjalne i poniżej	1491	20,52	1485	20,32	(-6) -0,2	↓

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

Tabela 7. Osoby bezrobotne według poziomu wykształcenia w poszczególnych gminach powiatu skarżyskiego w 2009 roku. Stan na 31.12.2009.

Poziom wykształcenia	Rok 2009											
	powiat	w tym kobiet	Skarżysko-Kamienna	w tym kobiet	Skarżysko - Kościelne	w tym kobiet	Suchedniów	w tym kobiet	Bliżyn	w tym kobiet	Łączna	w tym kobiet
wyższe	730	454	488	291	45	33	111	70	54	37	32	23
policealne i średnie zawodowe	2034	986	1155	561	170	88	328	146	257	128	124	63
średnie ogólnokształcące	741	500	438	271	51	39	121	81	110	91	21	18
zasadnicze zawodowe	2271	982	1106	455	261	118	345	139	367	178	192	92
gimnazjalne i poniżej	1491	626	760	330	175	63	163	63	262	127	131	43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn informacyjny PU

Tabela 8. Osoby bezrobotne według poziomu wykształcenia w poszczególnych gminach powiatu skarżyskiego w 2010 roku. Stan na 31.12.2010.

Poziom wykształcenia	Rok 2010											
	powiat	w tym kobiet	Skarżysko-Kamienna	w tym kobiet	Skarżysko - Kościelne	w tym kobiet	Suchedniów	w tym kobiet	Bliżyn	w tym kobiet	Łączna	w tym kobiet
wyższe	812	532	550	350	48	36	106	65	75	57	33	24
policealne i średnie zawodowe	1974	952	1125	534	177	91	302	141	249	127	121	59
średnie ogólnokształcące	755	516	472	305	58	42	89	68	115	83	21	18
zasadnicze zawodowe	2290	952	1128	441	261	109	302	124	418	196	181	82
gimnazjalne i poniżej	1485	615	756	332	160	49	148	53	292	136	129	45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

W powiecie skarżyskim w populacji osób bezrobotnych największy odsetek w 2010r. stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym – 31,3%. Ich liczba wzrosła o 19 osób w porównaniu do roku 2009r. Wśród osób o tym poziomie wykształcenia dominują mężczyźni stanowiący na koniec 2010r. 58,43% tej zbiorowości.

Drugą co do wielkości grupę w analizowanym okresie stanowiły osoby bezrobotne z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Począwszy od 2009r. w tej grupie większy jest odsetek mężczyzn niż kobiet (na koniec 2010 odsetek mężczyzn wśród bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym wyniósł 51,77%).

Osoby bezrobotne z wykształceniem średnim ogólnokształcącym stanowiły na koniec 2010r. 10,32% ogółu zarejestrowanych. W porównaniu do końca 2009 r. odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem średnim na koniec 2010r. spadł o 0,12 punktu procentowego. Osoby bezrobotne z wykształceniem średnim są grupą charakteryzującą się wyraźną

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

nadrepresentacją kobiet, na koniec 2010r. stanowiły one 68,34% (spadek o 6,66 punktu procentowego).

W analizowanym okresie najmniej liczną grupę stanowiły osoby bezrobotne z wykształceniem wyższym. Jest to grupa, której udział w populacji osób bezrobotnych na koniec 2010 utrzymywał się na poziomie 11,10%. Niestety jest to odsetek, który wzrósł w porównaniu z 2009r. o 1,82 punktu procentowego tj. 82 osoby. Biorąc pod uwagę strukturę bezrobotnych według poziomu wykształcenia wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych w 2010r. w tej kategorii był najwyższy w porównaniu do 2009r.

Struktura bezrobocia według poziomu wykształcenia w naszym powiecie ma wszelkie znamiona charakterystyczne dla zjawiska bezrobocia w Polsce - duży udział osób posiadających niskie wykształcenie (wykształcenie zasadnicze zawodowe, gimnazjalne i niższe posiada aż 51,6% ogółu bezrobotnych, ale jest to cecha charakterystyczna dla zjawiska bezrobocia w całej Polsce).

- Bezrobotni według wieku

Tabela 9. Osoby bezrobotne według wieku w powiecie skarżyskim w latach 2009-2010.

Wiek	Rok 2009		Rok 2010		Różnica	Wzrost↑/spadek↓
	Liczba	Udział % w stosunku do ogółu	Liczba	Udział % w stosunku do ogółu		
18-24	1248	17,17	1191	16,28	(-57) -0,89	↓
25-34	2093	28,80	2079	28,42	(-14) -0,38	↓
35-44	1407	19,36	1484	20,28	(+77) +0,92	↑
45-54	1846	25,40	1718	23,48	(-128) -1,92	↓
55-59	576	7,93	704	9,62	(+128) +1,69	↑
60-64 lata	97	1,33	140	1,91	(+43) +0,58	↑

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

Tabela 10. Osoby bezrobotne według wieku w poszczególnych gminach powiatu skarżyskiego w 2009 roku. Stan na 31.12.2009.

Wiek	Rok 2009											
	powiat	w tym kobiet	Skarżysko-Kamienna	w tym kobiet	Skarżysko - Kościelne	w tym kobiet	Suchedniów	w tym kobiet	Bliżyn	w tym kobiet	Łączna	w tym kobiet
18-24	1248	570	631	286	124	61	186	70	196	106	111	47
25-34	2093	1088	1186	608	201	110	310	149	236	128	160	93
35-44	1407	761	699	370	148	84	221	115	245	148	94	44
45-54	1846	936	1030	523	169	75	256	137	293	154	98	47
55-59	576	193	340	121	52	11	84	28	67	25	33	8
60-64 lata	97	X	61	X	8	X	11	X	13	X	4	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

Tabela 11. Osoby bezrobotne według wieku w poszczególnych gminach powiatu skarżyskiego w 2010 roku. Stan na 31.12.2010.

Wiek	Rok 2010											
	powiat	w tym kobiet	Skarżysko-Kamienna	w tym kobiet	Skarżysko - Kościelne	w tym kobiet	Suchedniów	w tym kobiet	Bliżyn	w tym kobiet	Łączna	w tym kobiet
18-24	1191	558	599	291	134	62	148	66	212	100	98	39
25-34	2079	1076	1204	603	191	106	252	131	280	155	152	81
35-44	1484	806	773	412	128	70	222	114	269	161	92	49
45-54	1718	854	931	483	167	68	225	111	293	146	102	46
55-59	704	273	433	173	71	21	84	29	81	37	35	13
60-64 lata	140	X	91	X	13	X	16	X	14	X	6	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

Pod względem struktury wiekowej osób bezrobotnych powiat skarżyski cechuje się relatywnie wysokim udziałem osób młodych w wieku 18-34 (ponad 46%). Niski wiek osób bezrobotnych jest zresztą cechą charakterystyczną dla populacji bezrobotnych w naszym kraju, gdzie osoby wieku 18-34 lat stanowiły w 2009r. 51,4% ogółu bezrobotnych.

Wśród bezrobotnych mieszkańców naszego powiatu największy odsetek stanowiły w analizowanym okresie osoby w wieku 25-34 lata. W 2009r. osoby z tej grupy wiekowej stanowiły 28,80% ogółu bezrobotnych, zaś rok potem odsetek ten nieznacznie zmalał do poziomu 28,42%.

Kolejną pod względem liczebności grupę stanowiły osoby bezrobotne w wieku 45-54 lata. W 2009r. udział osób bezrobotnych w wieku 45-54 lat wyniósł 25,4%. W pierwszej połowie 2010 ich udział wyniósł 23,49% ogółu bezrobotnych, zaś na koniec roku 23,48%.

Bezrobotni w wieku 35-44 lata stanowili w 2009r. 19,4%, zaś na koniec 2010r. o 0,92 punktu procentowego więcej – 20,28%.

Udział bezrobotnych w grupie wiekowej 18-24 lata wyniósł w 2009r. 17,17% ogółu bezrobotnych, zaś w pierwszej połowie 2010r. wzrósł o 1,25 punktu procentowego. Na koniec 2010r. osoby w grupie wiekowej 18-24 lata stanowiły 16,28% ogółu bezrobotnych.

Znacznie mniejszą zbiorowość, której udział w ogóle bezrobotnych w naszym powiecie sukcesywnie wzrastał w analizowanym okresie stanowiły osoby w wieku 55-59 lat. Możemy zaobserwować, że udział osób bezrobotnych w tej grupie wiekowej na koniec 2010r. był niższy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 0,88 punktu procentowego.

Najmniejszą grupę stanowili zarejestrowani mężczyźni w wieku 60 lat więcej, przy czym ich odsetek na koniec 2010r. wyniósł 1,22%.

- Bezrobotni według stażu pracy i pozostawania bez pracy

Tabela 12. Osoby bezrobotne według stażu pracy w powiecie skarżyskim w latach 2009-2010.

Staż pracy	Rok 2009		Rok 2010		Różnica	Wzrost↑/spadek↓
	Liczba	Udział % w stosunku do ogółu	Liczba	Udział % w stosunku do ogółu		
do 1 roku	1009	13,88	1082	14,79	(+73) +0,91	↑
1-5 lat	1496	20,59	1563	21,36	(+67) +0,79	↑
5-10 lat	979	13,47	998	13,64	(+19) +0,17	↑
10-20 lat	1221	16,8	1247	17,04	(+26) +0,24	↑
20-30 lat	929	12,78	872	11,92	(-57) -0,86	↓
30 lat i więcej	241	3,32	300	4,10	(+59) +0,78	↑
bez stażu pracy	1392	19,16	1254	17,14	(-138) -2,02	↓

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

Tabela 13. Osoby bezrobotne według stażu pracy w poszczególnych gminach powiatu skarżyskiego w 2009r. Stan na 31.12.2009.

Staż pracy	Rok 2009											
	powiat	w tym kobiet	Skarżysko-Kamienna	w tym kobiet	Skarżysko - Kościelne	w tym kobiet	Suchedniów	w tym kobiet	Bliżyn	w tym kobiet	Łączna	w tym kobiet
do 1 roku	1009	535	557	289	96	55	150	75	133	78	73	38
1-5 lat	1496	655	791	336	163	75	244	107	183	88	115	49
5-10 lat	979	535	525	293	95	50	142	75	143	74	74	43
10-20 lat	1221	627	646	343	121	59	167	82	215	113	72	30
20-30 lat	929	417	531	250	88	31	145	67	118	51	47	18
30 lat i więcej	241	63	131	29	35	17	38	6	26	10	11	1
bez stażu pracy	1392	716	733	368	104	54	182	87	232	147	108	60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

Tabela 14. Osoby bezrobotne według stażu pracy w poszczególnych gminach powiatu skarżyskiego w 2010r. Stan na 31.12.2010.

Staż pracy	Rok 2010											
	powiat	w tym kobiet	Skarżysko-Kamienna	w tym kobiet	Skarżysko - Kościelne	w tym kobiet	Suchedniów	w tym kobiet	Bliżyn	w tym kobiet	Łączna	w tym kobiet
do 1 roku	1082	574	597	299	95	52	141	80	182	109	67	34
1-5 lat	1563	724	873	410	176	81	197	89	223	110	94	34
5-10 lat	998	538	528	279	94	47	127	68	161	89	88	55
10-20 lat	1247	653	666	354	114	59	172	88	219	117	76	35
20-30 lat	872	352	499	222	86	23	123	47	115	45	49	15
30 lat i więcej	300	83	178	56	34	12	41	4	32	8	15	3
bez stażu pracy	1254	643	690	342	105	53	146	75	217	121	96	52

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

Na koniec 2010r. osoby bezrobotne bez stażu pracy stanowiły 17,14% zarejestrowanych, wyraźna jest w tej grupie nadreprezentacja kobiet, które stanowią 51,3% ogółu bezrobotnych nieposiadających stażu pracy.

W 2009 odsetek osób bezrobotnych ze stażem pracy wynoszącym od 1 roku do 5 lat ukształtował się na poziomie 20,59%. Do końca czerwca 2010 wzrósł do poziomu 21,28%, zaś na koniec roku osiągnął poziom 21,36%.

Najmniejszy odsetek zarejestrowanych osób w analizowanym okresie posiadał ponad 30-letni staż pracy, co wiązać należy bezpośrednio z faktem, że w ewidencji PUP odsetek zarejestrowanych osób w wieku 55 lat i więcej jest niewielki w porównaniu z innymi grupami wiekowymi.

Biorąc pod uwagę staż pracy osób bezrobotnych w powiecie skarżyskim widać wyraźnie, że dominują osoby nieposiadające żadnego stażu pracy lub takie, których staż pracy jest krótszy niż 5 lat. Na koniec 2010r. zbiorowość ta stanowiła aż 53,29% ogółu bezrobotnych.

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

Tabela 15. Osoby bezrobotne według czasu pozostawania bez pracy w powiecie skarżyskim w latach 2009-2010. Stan na 31.12.2010.

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	Rok 2009		Rok 2010		Różnica	Wzrost↑/spadek↓
	Liczba	Udział % w stosunku do ogółu	Liczba	Udział % w stosunku do ogółu		
do 1	663	9,12	728	9,95	(+65) +0,83	↑
1-3	1349	18,56	1493	20,41	(+144) +1,85	↑
3-6	1366	18,80	1370	18,73	(+4) -0,07	↓
6-12	1614	22,21	1576	21,54	(-38) -0,67	↓
12-24	1173	16,14	1271	17,37	(+98) +1,23	↑
Pow.24	1102	15,16	878	12,00	(-244) -3,1	↓

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

Tabela 16. Osoby bezrobotne według czasu pozostawania bez pracy w poszczególnych gminach powiatu skarżyskiego w 2009r. Stan na 31.12.2009.

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	Rok 2009											
	powiat	w tym kobiet	Skarżysko-Kamienna	w tym kobiet	Skarżysko - Kościelne	w tym kobiet	Suchedniów	w tym kobiet	Bliżyn	w tym kobiet	Łączna	w tym kobiet
do 1	663	275	337	149	99	49	74	26	124	40	29	11
1-3	1349	598	775	337	138	63	184	75	182	98	68	25
3-6	1366	667	797	383	127	66	181	86	176	96	87	36
6-12	1614	765	910	421	130	65	241	103	218	119	113	56
12-24	1173	614	604	324	113	55	178	85	195	11	85	39
Pow.24	1102	629	524	294	95	43	210	124	155	97	118	72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

Tabela 17. Osoby bezrobotne według czasu pozostawania bez pracy w poszczególnych gminach powiatu skarżyskiego w 2010r. Stan na 31.12.2010.

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	Rok 2010											
	powiat	w tym kobiet	Skarżysko-Kamienna	w tym kobiet	Skarżysko - Kościelne	w tym kobiet	Suchedniów	w tym kobiet	Bliżyn	w tym kobiet	Łączna	w tym kobiet
do 1	728	276	397	141	108	45	86	32	102	46	35	12
1-3	1493	719	874	417	140	73	197	93	204	100	78	36
3-6	1370	682	749	378	125	58	198	88	194	109	104	49
6-12	1576	770	886	425	140	61	191	102	249	128	110	54
12-24	1271	628	680	350	110	52	147	64	240	119	94	43
Pow.24	878	492	445	251	81	38	128	72	160	97	64	34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn informacyjny PUP

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

Najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych pod względem czasu pozostawania bez pracy stanowiły osoby pozostające bez zatrudnienia od 6 do 12 miesięcy – na koniec 2010 21,54%.

Na koniec 2010 osoby pozostające bez pracy dłużej niż 24 miesiące stanowiły 12% ogółu bezrobotnych było ich o 244 tj. 3,1 punktu procentowego mniej niż na koniec 2009r.

W pierwszym półroczu 2010r. osoby pozostające bez pracy od 12 do 24 miesięcy stanowiły 17,76% ogółu bezrobotnych, zaś na koniec roku 17,37% i stanowiły odsetek o 1,23 punktu procentowego więcej niż w 2009r.

Bezrobotni pozostający bez pracy w okresie od 6 do 12 miesięcy począwszy od 2009r. mają największy udział wśród zarejestrowanych osób. W 2009r. stanowili 22,21% (wzrost o 7,58 punktu procentowego), na koniec 2010r. ich udział wyniósł 21,54%.

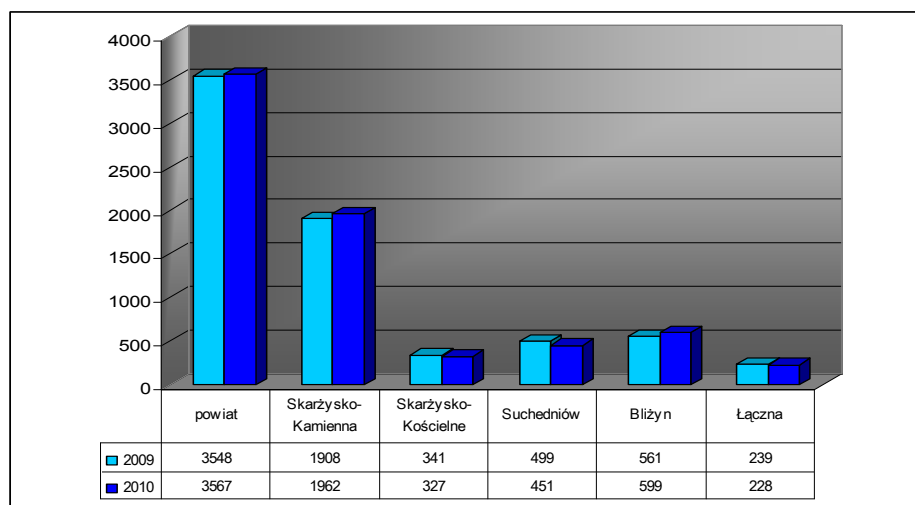
W przypadku osób pozostających bez pracy widać przeobrażenia struktury w analizowanym okresie zwłaszcza na przykładzie osób pozostających bez pracy poniżej 6 miesięcy, których odsetek wzrastał w analizowanym okresie – na koniec 2009r. ich udział kształtował się na poziomie 46,48%, zaś na koniec 2010 – 49,09%.

- Bezrobotni według płci

Począwszy od 2009r. wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych zaznacza się przewaga liczebna mężczyzn i udział procentowy mężczyzn (na koniec 2009r. udział mężczyzn w ogóle bezrobotnych wyniósł 51,18%, zaś na koniec 2010 r. – 51,24%).

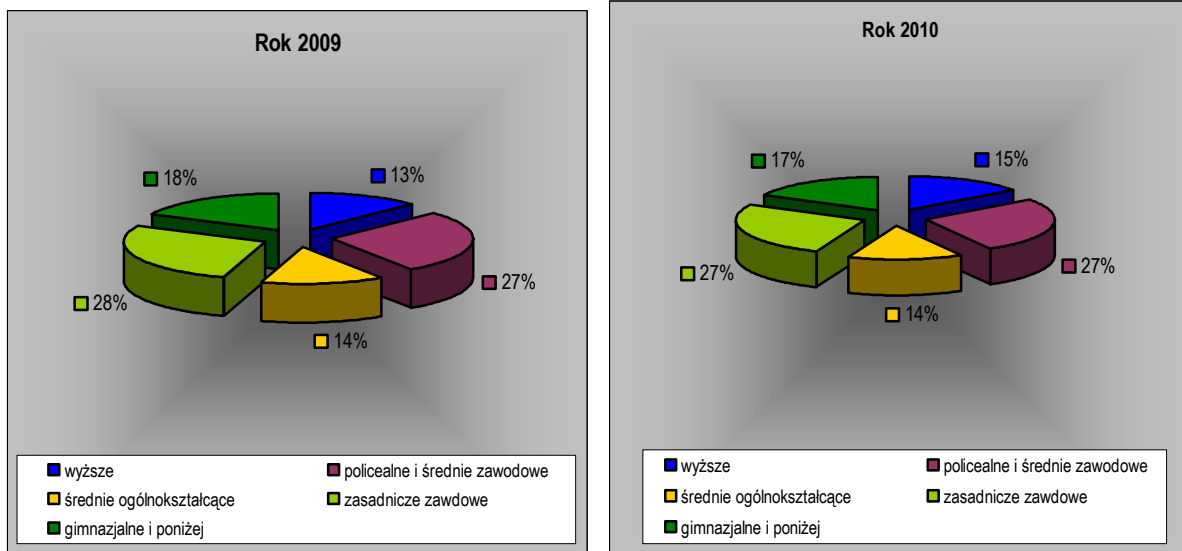
Wśród populacji kobiet w analizowanym okresie dominowały osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, policealnym i średnim zawodowym oraz wyższym, w wieku 25-34 lata oraz 45-54 lat, pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy.

Wykres 7. Bezrobotni według płci w powiecie skarżyskim w latach 2009-2010 .

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn Informacyjny PUP

Wykres 8. Bezrobotne kobiety według poziomu wykształcenia w powiecie skarżyskim w 2009 i 2010 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn Informacyjny PUP

Zmiany w strukturze wykształcenia zarejestrowanych bezrobotnych kobiet dotyczyły w latach 2009-2010 osób z wykształceniem:

- wyższym – wzrost w końcu 2010r. o 2 pkt procentowe w porównaniu do końca 2009r.
- zasadnicze zawodowe - spadek o 1 pkt procentowy w końcu 2010r. w porównaniu do końca 2009r.
- gimnazjalne i poniżej spadek o 1 pkt procentowy w końcu 2010w porównaniu do końca 2009.

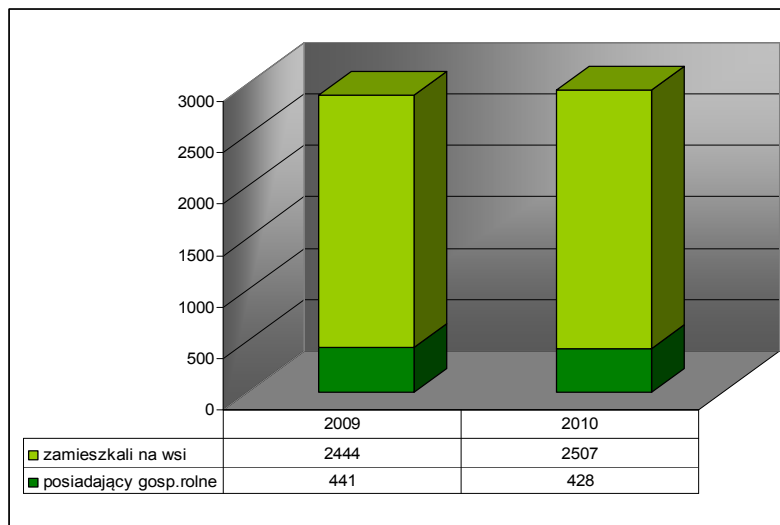
Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych kobiet było na koniec 2010r. w wieku 25-34 lata (1076 osób tj. 30,16%); pozostające bez pracy od 6 do 12 miesięcy (770 osób tj.19,12%), ze stażem pracy od 1 do 5 lat (724 osoby tj.20,30%).

- Bezrobotni zamieszkali na wsi

Powiat skarżyski jest jednym, obok powiatu ostrowieckiego i starachowickiego, o najniższym odsetku bezrobotnych zamieszkałych na wsi w województwie, co wynika bezpośrednio z faktu, iż większość mieszkańców powiatu stanowią mieszkańcy ośrodków miejskich.

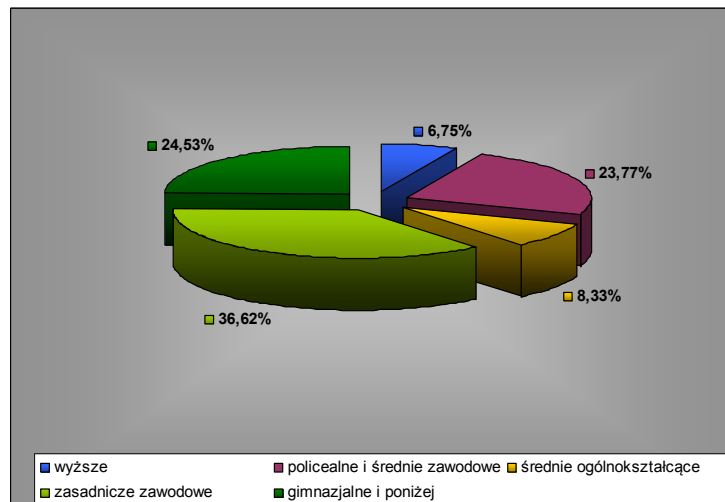
POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

Wykres 9. Bezrobotni zamieszkali na wsi w powiecie skarżyskim w latach 2009-2010.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Sprawozdanie MPiPS

Wykres 10. Bezrobotni zamieszkali na wsi w powiecie skarżyskim według poziomu wykształcenia w 2010r.(stan na 31.12.2010).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Sprawozdanie MPiPS

Osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi tworzyły na koniec 2010r. zbiorowość liczącą 2507 osób (wzrost o 63 osoby w porównaniu do końca 2009r.). Najwięcej spośród bezrobotnych zamieszkałych na wsi stanowiły osoby w wieku 25-34 (675 tj. 26,92%), pozostające bez pracy od 6 do 12 miesięcy (543 tj. 21,30%).

W 2010r. osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi stanowiły w województwie świętokrzyskim 54,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, zaś w powiecie skarżyskim odsetek ten wyniósł 34,3%.

- Bezrobotni według grup zawodów

W analizowanym okresie w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy najliczniejszą grupę zawodową stanowili **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** oraz **technicy i inny personel średni**.

Na koniec czerwca 2010r., najliczniejsze grupy zawodowe stanowili⁴:

- **Robotnicy obróbki i metali, mechanicy maszyn i urządzeń** – 18,97%
- **Średni personel techniczny** – 15,55%
- **Pozostali robotnicy i rzemieślnicy** – 9,25%.

Największy udział tych przedstawicieli tych dwóch jest zresztą cechą charakterystyczną dla struktury bezrobotnych według grup zawodowych w województwie świętokrzyskim.

Największy udział kobiet w powiecie skarżyskim odnotowywany był wśród pracowników usług osobistych i sprzedawców oraz pracowników biurów.

2.3. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Tabela 18. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie skarżyskim w latach 2009-2010.

Wyszczególnienie	ROK 2009		ROK 2010		Wzrost↑ /spadek↓
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	
osoby do 25 roku życia	1248	570	1191	558	↓
osoby, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia	89	53	86	63	↓
osoby długotrwale bezrobotne	3753	2023	3846	2007	↑
kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia	X	584	X	598	↑
osoby powyżej 50 roku życia	1676	686	1791	742	↑
osoby bez kwalifikacji zawodowych	1618	893	1590	857	↓
osoby bez doświadczenia zawodowego	1886	968	1768	912	↓
osoby bez wykształcenia średniego	3762	1608	3775	1567	↑
osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	447	347	502	394	↑
osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	117	8	126	7	↑
niepełnosprawni	254	125	314	130	↑
osoby po zakończeniu realizacji kontaktu socjalnego	X	X	54	46	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP, Sprawozdanie MPiPS

Osoby do 25 roku życia - Wraz ze wzrostem poziomu bezrobocia w powiecie w 2009r. także liczba zarejestrowanych osób do 25 roku życia wzrosła o 170 osób w porównaniu z 2008r. Do końca czerwca 2010 r. ich liczba wzrastała i stanowiła grupę liczącą 1311 osób, zaś na koniec 2010r. wyniosła 1191 osób. Udział procentowy tej grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2010r wynosił 16,28% (w województwie świętokrzyskim 22,3%).

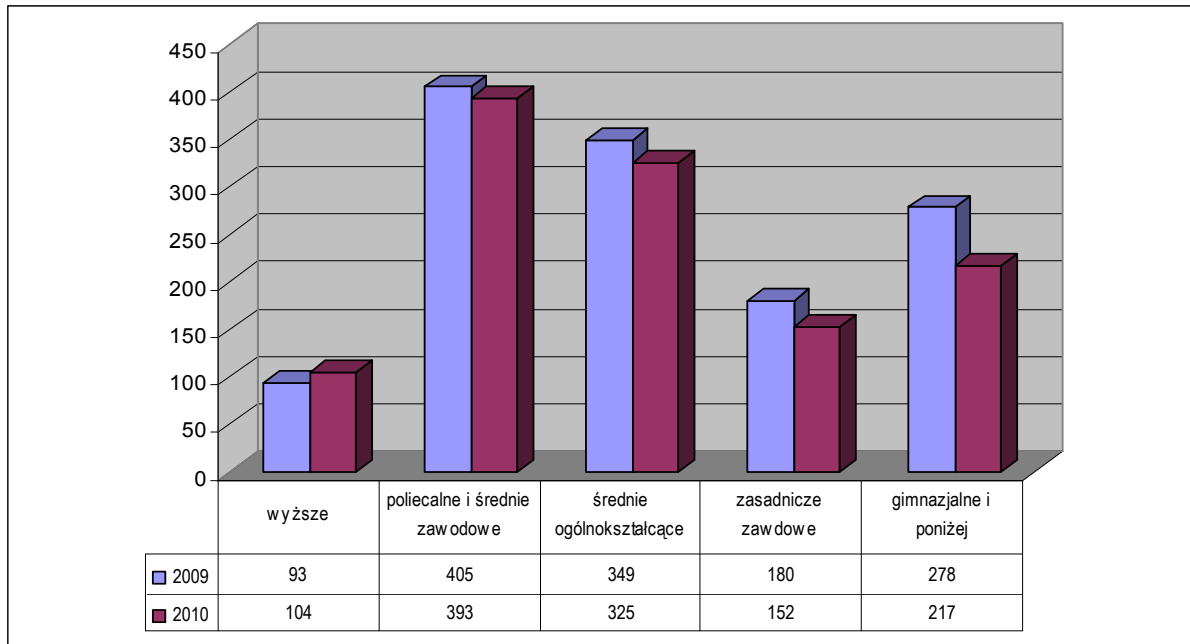
Najliczniejszą grupę wśród osób bezrobotnych będących w wieku poniżej 25 lat stanowiły na koniec 2010r. :

⁴ Dane pochodzą z *Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie skarżyskim w I półroczu 2010r.*, s.11

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

- osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (1564 osób tj.33%)
- osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy (329 osób tj. 27,62%)
- bez stażu pracy (689 osób tj.57,85%).

Wykres 11. Bezrobotni do 25 roku życia według poziomu wykształcenia w latach 2009-2010r.

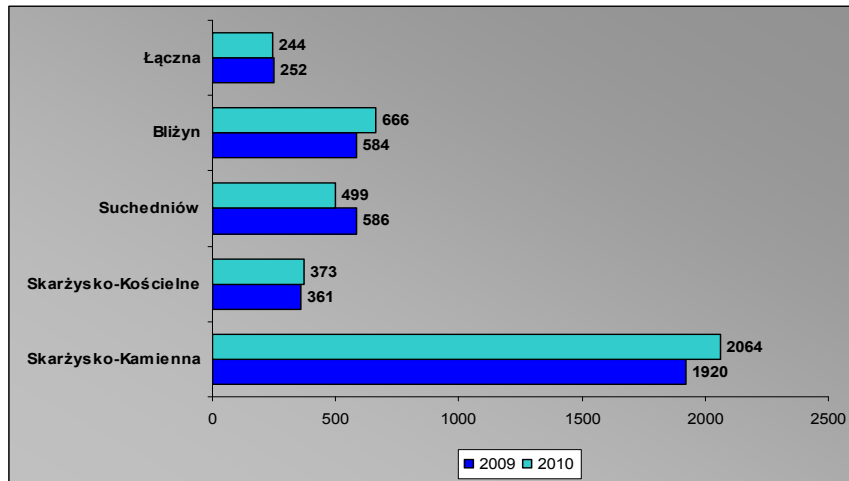
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Sprawozdanie MPiPS

Osoby, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia – Na koniec 2010r. liczebność tej grupy zmalała o 3 osoby do poziomu 86 osób w tym 63 kobiety (73,25%), w roku 2009r. w tej grupie znalazło się 89 osób w tym 53 kobiety (60%). Udział procentowy tej grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2010r wynosił 1,17% (w województwie świętokrzyskim 2,0%)

Osoby długotrwale bezrobotne – Na koniec 2010r. zarejestrowanych było 3846 osoby długotrwale bezrobotne, wśród nich 2007 kobiet (52,18%). W tej grupie osób najczęściej posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe (1325 osoby tj.34,45%), staż pracy od 1 roku do 5 lat (825 osoby tj.21,45%) oraz od 10 do 20 lat (739 osoby tj.19,21%), w wieku 45-54 lata (1050 tj. 27,28%).

W 2009r. zbiorowość osób długotrwale bezrobotnych była mniejsza o 96 osób w porównaniu do końca 2010r. i wynosiła 3753 w tym 2023 kobiet (53,90%).

Wykres 12. Bezrobotni do 25 roku życia w poszczególnych gminach powiatu skarżyskiego w latach 2009-2010r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn Informacyjny PUP

Kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia – Udział procentowy tej grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2010r wynosił 8,17%.

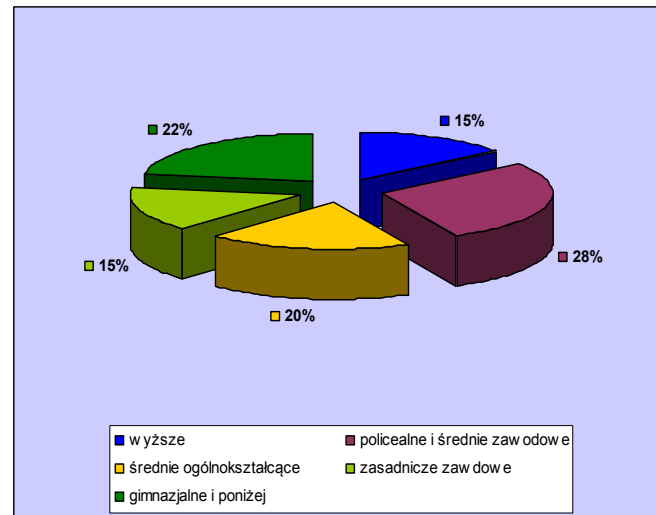
Osoby bez kwalifikacji zawodowych – W 2009r. w porównaniu z 2008r. populacja tej grupy wzrosła o 119 osób do poziomu 1618 osób. Do końca czerwca 2010r. liczba osób bez kwalifikacji zawodowych wzrosła o kolejne 62 osoby. Udział procentowy tej grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2010r. wynosił 21,73% (w województwie świętokrzyskim 20,4%). Najliczniejszą grupę wśród osób bez kwalifikacji zawodowych stanowiły osoby w wieku 18-24 lata – 415 osób tj.26,10%.

Osoby bez doświadczenia zawodowego – W końcu czerwca 2010r. grupa ta zmniejszyła się o 31 osób w porównaniu do końca 2009r., do poziomu 1855 osób.

Udział procentowy tej grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2010r wynosił 24,16% (w województwie świętokrzyskim 31,6%).

Wśród osób bez doświadczenia zawodowego dominują oczywiście osoby młode w wieku 18-24 lata – 883 tj.49,5%, z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 493 osoby tj. 28%.

Wykres 13. Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego według poziomu wykształcenia w powiecie skarżyskim w 2010r. Stan na 31.12.2010.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP, Sprawozdanie MPiPS

Osoby bez wykształcenia średniego - W okresie 2008-2009 liczba osób bezrobotnych bez wykształcenia średniego nieustannie wzrastała – w 2009 o 321 osób w porównaniu z rokiem poprzednim. Na koniec 2010r. liczebność tej grupy zmalała o 235 osób. W całym analizowanym okresie zaznacza się wyraźna nadreprezentacja mężczyzn w tej zbiorowości (w 2010r. na poziomie 58%).

Udział procentowy tej grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2010r wynosił 51,33% (w województwie świętokrzyskim 50,6%).

Najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych bez wykształcenia średniego stanowiły osoby w wieku 45-54 lata (1141 osób tj.30,22%); ze stażem pracy wynoszącym od 20-30 lat (777 osób tj.20,59%).

Osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia –W pierwszym półroczu 2010 liczba osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia wynosiła 427. Na koniec 2010 zarejestrowanych było 502 osoby samotnie wychowujące dziecko, w tym 394 kobiety. Udział procentowy tej grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2010r. wynosił 6,86% (w województwie 5,9%). Trzeba zaznaczyć, że jest to grupa osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, których mobilność zawodowa i przestrzenna z racji podejmowanych ról w rodzinie jest znacznie ograniczona.

Najliczniejsze w tej grupie były osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 173 tj. 34,46%,

Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia - W okresie 2008- 2010r. widać wyraźny wzrost liczby osób, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia. W zbiorowości tej dominują mężczyźni. Udział procentowy tej grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2010r wynosił 1,72%.

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

Wśród tej grupy osób dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i gimnazjalnym stanowiące łącznie prawie 86%, w wieku 45-54 lata – 42 osoby tj.33,33%.

Osoby powyżej 50 roku życia – Udział procentowy tej grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2010r wynosił 24,48% (w województwie świętokrzyskim 19,7%).

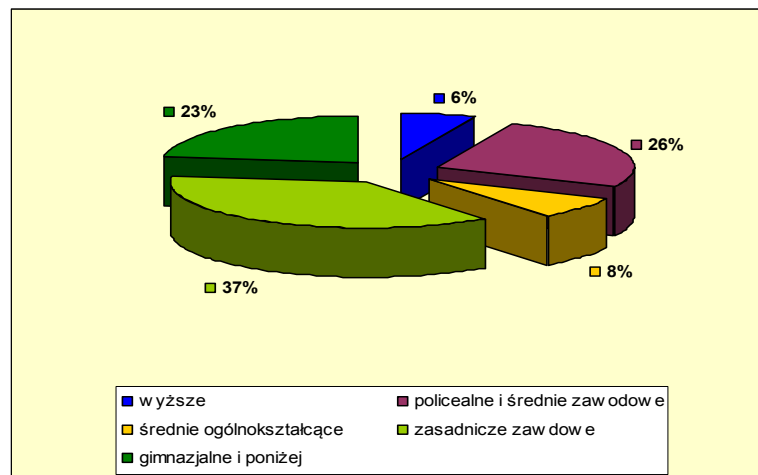
Tabela 19. Osoby powyżej 50 roku życia w powiecie skarżyskim w latach 2009-2010.

Wyszczególnienie		Rok 2009		Rok 2010		Różnica	Wzrost↑ /spadek↓
		Liczba	Udział % w stosunku do ogółu	Liczba	Udział % w stosunku do ogółu		
Wykształce- nie	Wyższe	46	2,74	61	3,41	(+15) +0,67	↑
	Policealne i średnie zawodowe	394	23,51	416	23,22	(+22) -0,29	↑
	Średnie ogólnokształcące	72	4,30	92	5,14	(+20) +0,84	↑
	Zasadnicze zawodowe	658	39,26	709	39,59	(+51) +0,33	↑
	Gimnazjalne i poniżej	506	30,19	513	28,64	(+7) -1,55	↑
Czas pozostawania bez pracy w m-c	do 1	140	8,35	140	7,82	-0,53	=
	1-3	246	14,68	328	18,31	(+82) +3,63	↑
	3-6	243	14,50	316	17,64	(+73) 3,14	↑
	6-12	323	19,28	320	17,87	(-3) -1,41	↓
	12-24	316	18,85	343	19,15	(+27) +0,3	↑
	Pow.24	408	24,34	344	19,21	(-64) -5,13	↓
Staż pracy ogółem	Do 1 roku	97	5,79	85	4,75	(-12) -1,04	↓
	1-5	112	6,68	121	6,76	(+9) +0,08	↑
	5-10	128	7,64	142	7,94	(+14) +0,3	↓
	10-20	419	25,00	459	25,63	(+40) 0,63	↑
	20-30	631	37,65	632	35,29	(+1) -2,36	↑
	30 lat i więcej	229	13,66	284	15,86	(+55) +2,2	↑
	bez stażu	60	3,60	68	3,77	(+8) +0,17	↑
ogółem	1676	-----	1791	-----	+115	↑	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP

Niepelnosprawni – Na koniec 2010r. niepełnosprawne osoby bezrobotne stanowiły grupę liczącą 314 osoby (o 60 osób więcej niż w 2009r.). Udział procentowy tej grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2010r. wynosił 4,29% (w województwie świętokrzyskim wyniósł 4,8%).

Wykres 14. Niepełnosprawni bezrobotni według poziomu wykształcenia w powiecie skarżyskim w 2010r. Stan na 31.12.2010.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP

Osoby po zakończeniu realizacji kontaktu socjalnego – po raz pierwszy wyszczególnienie tej kategorii osób bezrobotnych pojawiło się w danych statystycznych PUP za miesiąc styczeń 2010r. Na koniec 2010osoby te stanowiły zbiorowość liczącą 54 osoby, z czego 75,9% stanowiły kobiety. Udział procentowy tej grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2010r wynosił %.

PODSUMOWUJĄC wśród osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy w analizowanym okresie w powiecie skarżyskim najliczniejszą zbiorowość stanowiły osoby długotrwale bezrobotne (51,3%), bez wykształcenia średniego (51,42), bez doświadczenia zawodowego (25,78%).

3. Działania w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w 2010r.

Powiatowy Urząd Pracy realizując zadania samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy urząd podejmował szereg działań służących promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy:

- pomoc bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy poprzez pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe i informację zawodową oraz pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy
- inicjowanie, organizowanie i finansowanie instrumentów i usług rynku pracy

3.1. Oferty pracy

Tabela 20. Oferty pracy zgłaszane do PUP w latach 2009- 2010.

Oferty pracy	2009	2010
ogółem	3647	3185
w tym subsydiowane	3487	3094
dla niepełnosprawnych	31	15

Źródło: Opracowanie na podstawie danych statystycznych PUP, Biuletyn Informacyjny PUP

Na koniec 2010r. liczba ofert pracy zgłoszonych do skarżyskiego PUP wyniosła 3185 i była o 462 mniejsza niż w 2009r. Niestety duży udział mają oferty pracy subsydiowanej, czyli wspieranej przez urząd – na koniec 2010r. stanowiły one 97,14%. Wśród tych ofert w analizowanym okresie dominowały oferty staży.

3.2. Wybrane aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

- Staże

Staże są jednym z instrumentów rynku pracy, który w analizowanym okresie cieszył się olbrzymią popularnością o czym świadczą duże liczby objętych tą formą wsparcia klientów PUP.

Do końca czerwca 2010 r. skierowano na staż 1214 uprawnionych osób, z czego 21 osób niepełnosprawnych w ramach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Do końca 2010r. ze stażu skorzystało 1809 osób, w tym 24 osób niepełnosprawnych. Na realizację staży przeznaczono w 2010r. kwotę 12 429 793,87 zł (o 2 845 649,59 zł więcej niż w poprzednim roku). Wśród osób skierowanych do odbycia stażu u pracodawcy najwięcej stanowiły osoby:

- w wieku 25-34 lata (878 osób tj. 48,53%).
- z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (675 osób tj. 37,31%).

- Prace interwencyjne

W pierwszym półroczu 2010r. do odbycia prac interwencyjnych skierowano 69 osób z czego 23 w ramach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na koniec 2010r. z prac interwencyjnych skorzystało 128 osób., o 9 mniej w porównaniu do końca 2009r.

Ponadto w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na prace interwencyjne skierowano w 2010r. 27 osób.

W 2010 r. na organizację prac interwencyjnych przeznaczono 631 708,03 zł.

- Roboty publiczne

Do końca 2010 udało się zorganizować roboty publiczne dla 411 osób na łączną kwotę 1 840 630,23 zł. W 2009r. urząd objął tą formą wsparcia aż 399 osób przeznaczając na jej realizację kwotę ponad 2 mln złotych.

- Dotacje- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej

W 2010r. udzielono osobom bezrobotnym dotacji na rekordową kwotę 7 137 301,43 zł. Ze środków tych skorzystało 365 osób (o 36 więcej w porównaniu do końca 2009r.).

- Refundacje kosztów stworzenia/doposażenia stanowiska pracy dla pracodawcy

W 2010r. w ramach refundacji kosztów stworzenia/doposażenia stanowisk pracy stworzono miejsca pracy dla 260 osób. Na ten cel przeznaczona została kwota 4 943 108,02 zł .

-Szkolenia

W 2010r. Powiatowy Urząd Pracy w Skarżysku-Kamiennej zorganizował 140 szkoleń zawodowych w trybie indywidualnym oraz 11 kierunków szkoleń zawodowych grupowych. W szkoleniach tych uczestniczyło łącznie do dnia 31.12.2010 281 osób w tym 89 kobiet, w trakcie trwania szkolenia zatrudnienie podjęły 2 osoby, zaś po jego zakończeniu 90 osób (efektywność na poziomie: 32%).

Wśród uczestników szkoleń zawodowych przeważały osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (84 osoby), w wieku 25-34 lata (107 osób).

Na szkolenia z zakresu aktywnego poszukiwania pracy skierowano w 2010r. do Klubu Pracy 211 osób w tym 156 kobiet, 13 osób bezrobotnych niepełnosprawnych, 76 osób w wieku powyżej 50 lat.

Łącznie na realizację szkoleń zawodowych oraz szkoleń w Klubie Pracy Powiatowy Urząd Pracy w Skarżysku przeznaczył w 2010r. 315 447,92 zł

- Poradnictwo zawodowe

W 2010r. z usługi poradnictwa zawodowego skorzystały:

- ze wstępnej rozmowy doradczej – 996 osób bezrobotnych w tym 429 kobiet;
- z porady indywidualnej - 524 osoby w tym 253 kobiety (porady przeprowadzono podczas 1012 wizyt);
- z porad grupowych -130 osób w tym 83 kobiety;
- z informacji zawodowej podczas wizyt indywidualnych 145 osób w tym 76 kobiet.

- Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy – zajęcia aktywizacyjne

W 2010r. zorganizowano 9 edycji zajęć aktywizacyjnych, w których uczestniczyło ogółem 127 osób bezrobotnych w tym 78 kobiet. Wśród uczestników zajęć aktywizacyjnych znalazły się 3 bezrobotne osoby niepełnosprawne, 189 osób długotrwale bezrobotnych, 55 osób w wieku poniżej 25 lat i 36 osób w wieku powyżej 50 lat.

4. Zgłoszenia zwolnień i zwolnienia grupowe, zwolnienia monitorowane

W 2010 r. wpłynęło do Powiatowego Urzędu Pracy 8 zgłoszeń dotyczących planowanych zwolnień grupowych z przyczyn dotyczących zakładu pracy dotyczące 94 osób:

- 90 osób z Zakładów Metalowych „MESKO”

- 2 osoby z firmy RUCH S.A

- 2 osoby z firmy Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A.

5. WNIOSKI I REKOMENDACJE

- Pomimo wyraźnego spadku liczby osób długotrwale bezrobotnych w analizowanym okresie jest to grupa w szczególnej sytuacji na rynku pracy, która wciąż wymaga wsparcia ze strony urzędu. Tym bardziej, że wśród długotrwale bezrobotnych wiele jest osób, które nie posiadają kwalifikacji zawodowych i ukończyły 45 rok życia. Z jednej strony wiek, z drugiej brak wykształcenia średniego i kwalifikacji zawodowych przesądza, że osoby te są grupą faktycznie defaworyzowaną na rynku pracy, która częstokroć nie ma szans na podjęcie zatrudnienia gdyby nie wsparcie w postaci usług i instrumentów rynku pracy. Niepokojącym jest fakt, że blisko połowa osób długotrwale bezrobotnych to osoby w wieku 25-44 lata, a więc takie, których aktywność zawodowa powinna być najwyższa. Długotrwale bezrobotni tworzą zbiorowość, której udział w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2010r. wyniósł 52,57% i był wyższy w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego. Wśród osób długotrwale bezrobotnych 52,18% stanowiły kobiety.
- Blisko połowa osób bezrobotnych w naszym powiecie to osoby młode w wieku mobilnym 18-34 lata (na koniec czerwca 2010r. 44,7%) , stanowiące grupę o dużym potencjale W analizowanym okresie wzrastał udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w wieku 18-24 lata (na koniec 2010r. stanowiły one 16,28%). Do tej grupy powinny być kierowane aktywne formy wsparcia ze strony PUP, które pozwolą młodym ludziom na płynne wejście na rynek pracy i nabywanie doświadczenia zawodowego.
- Rosnący w analizowanym okresie udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy krócej niż 6 miesięcy (na koniec 2010r. 49,09%) napawa optymizmem, ale zarazem obliguje urząd do podejmowania energicznych działań mających na celu wykorzystanie większej motywacji i aktywności w tej grupie osób w porównaniu z osobami długotrwale bezrobotnymi.
- Niepokoi rosnący od 2007r. odsetek osób bezrobotnych posiadających wykształcenie wyższe. Jest to naturalną konsekwencją większej dostępności do szkół wyższych, z których oferty chętniej korzysta młodzież. Z drugiej strony zaobserwować możemy niedopasowanie kierunków kształcenia wybieranych i preferowanych przez osoby podejmujące studia wyższe do wymagań stawianych przez pracodawców.
- W 2010r. powiat skarżyski był w województwie świętokrzyskim powiatem, w którym zanotowano największy udział bezrobotnych powracających do rejestru – stanowili oni 85,6%. Może to świadczyć zarówno o sezonowości prac generujących wielu branżach generujących miejsca pracy w naszym powiecie (budownictwo, rozbudowa infrastruktury dróg), jak również o tym, że wiele miejsc powstających pracy nie jest trwałych i często ich utrzymanie pracodawcy warunkowali wsparciem finansowym PUP.
- Jedną z najbardziej optymistycznych zmian w strukturze bezrobocia w naszym powiecie jest malejący udział kobiet w ogólnej liczbie osób bezrobotnych oraz fakt, że w populacji bezrobotnych pań dominują osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, policealnym i średnim zawodowym oraz wyższym.
- Nasz powiat w 2009r. odznaczał się najwyższym współczynnikiem feminizacji wśród przedsiębiorców w województwie świętokrzyskim (panie stanowiły 37,4 % osób prowadzących własną działalność gospodarczą).

POWIATOWY URZĄD PRACY W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

- Warto więc wspierać kobiety na skarżyskim rynku pracy, jako grupę odznaczającą się dużą dynamiką i potencjałem, tym bardziej że w zbiorowości osób, które otrzymały jednorazowe środki na podjęcia działalności gospodarczej z PUP dominowali w 2010r. mężczyźni (70%).
- Jednym z celów strategicznych rozwoju naszego powiatu jest likwidacja zjawiska bezrobocia przy jednoczesnym rozwoju przedsiębiorczości. Powiatowy Urząd Pracy powinien więc promować postawy przedsiębiorcze wśród osób bezrobotnych i wspierać samozatrudnienie. Jest to szczególnie ważne w przypadku osób długotrwale bezrobotnych, którym należy udzielać wielopłaszczyznowego wsparcia, pozwalającego wobec braku miejsc pracy na lokalnym rynku, budować postawy przedsiębiorcze i wspierać założone przez nich firmy.